

GODIŠNJI SEMINAR 2019

NOVINE U IFRS ZA SME

Sanja Mitrović

28. novembar 2019.

IFRS za SME – razlozi uvođenja/prednosti

- kompleksnost primene IAS/IFRS
- uvođenje jednog standarda podjeljenog po temama/odjeljcima
- nastao modifikovanjem i pojednostavljivanjem odredbi IAS/IFRS
- prilagođavanje potrebama vlasnika i korisnika finansijskih izveštaja srednjih i malih entiteta
- primenjiv na entitete koji nemaju javnu odgovornost
- jednostavniji za primenu
- početna i naknadna vrednovanja imovine i obaveza su pojednostavljena
- manji su zahtevi za obelodanjivanjima
- ređe su izmene u odnosu na IAS/IFRS

IFRS za SME – hronologija

- jul 2009. godine – donošenje IFRS za SME od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standards Board - IASB)
- 30. decembar 2013. godine - Rešenje o utvrđivanju prevoda međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja za mala i srednja pravna lica - "Sl. glasnik RS" br. 117/2013 – *primena u Republici Srbiji od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine*
- maj 2015. godine – izmene IFRS za SME od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standards Board - IASB) – u primeni od 1. januara 2017. godine, uz moguću raniju primenu
- 23. novembar 2016. godine – mišljenje Ministarstva finansija broj 011-00-1051/2016-16 – *mogućnost primene izmenjenih IFRS za SME od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2016. godine, ukoliko entitet ima mogućnosti i neophodne kapacitete*
- 29. oktobar 2018. godine - Rešenje o utvrđivanju prevoda Međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja za mala i srednja pravna lica - "Sl. glasniku RS" br. 83/2018 - *primena od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2019. godine*

Primena u Republici Srbiji

Zakon o računovodstvu - "Sl. glasnik RS" broj 62/2013

IFRS za SME primenjuju:

- mala pravna lica – obavezna primena
- srednja pravna lica – izbor između IFRS za SME i IAS/IFRS
- mikro i druga pravna lica – izbor između IFRS za SME i Pravilnika o načinu priznavanja i procenjivanja imovine, obaveza, prihoda i rashoda malih pravnih lica i preduzetnika

Mala pravna lica koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje (matična pravna lica) u skladu sa Zakonom o računovodstvu, obavezna su da primenjuju IAS/IFRS.

Primena u Republici Srbiji

Zakon o računovodstvu - "Sl. glasnik RS" broj 73/2019

IFRS za SME primenjuju:

- mala i srednja pravna lica, osim ukoliko odluče da primenjuju IAS/IFRS, kada su obavezna da ih primenjuju u kontinuitetu najmanje u periodu od 5 godina od početka primene
- mikro i druga pravna lica – mogu izabrati da primenjuju IFRS za SME ili IAS/IFRS, umesto Pravilnika, kada su obavezna da ih primenjuju u kontinuitetu najmanje u periodu od 5 godina od početka primene

Mala pravna lica koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje (matična pravna lica) u skladu sa Zakonom o računovodstvu, primenjuju IAS/IFRS.

Zakon o računovodstvu stupa na snagu 01. januara 2020. godine.

Odeljak 2 - Koncepti i sveobuhvatni principi

- definisanje termina prekomernih troškova i napora, kao i smernica za njihovo određivanje
- prosuđivanja rukovodstva o troškovima i koristima u vezi primene određenog zahteva
- obelodanjivanja u vezi prekomernih troškova i napora (činjenica i razlozi)

„Primena nekog zahteva bi podrazumevala nepotrebne troškove ili napore od strane SME ako bi inkrementalni troškovi (na primer, plaćene naknade) ili dodatni naponi (na primer, angažovanje zaposlenih) bili znatno veći od koristi koje bi oni za koje se očekuje da će koristiti finansijske izveštaje SME ostvarili od posedovanja te informacije.“

Odeljak 4 – Izveštaj o finansijskoj poziciji

Investicione nekretnine koje se vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrednosti, iskazuju se kao posebna pozicija u Bilansu stanja.

Odeljak 5 – Izveštaj o ukupnom rezultatu i Bilans uspeha

- uvodi se nova komponenta ostalog ukupnog rezultata po osnovu promena revalorizacionih rezervi nekretnina, postrojenja i opreme, a usled izmena i dopuna u Odeljku 17 – Nekretnine, postrojenja i oprema
- zahtev da se komponente ukupnog rezultata grupišu u dve grupe - one koje neće naknadno biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak i one koje će naknadno biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak, nakon ispunjenja određenih uslova

Odeljak 9 - Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji

- matični entitet u konsolidovane finansijske izveštaje ne uključuje zavisni entitet koji je stečen i drži se sa namerom prodaje ili otuđenja u roku od jedne godine od datuma sticanja, odnosno od datuma sticanja kontrole → Odeljak 11 Osnovni finansijski instrumenti

Šta se događa ukoliko ne dođe do otuđenja u roku od godinu dana???

odlaganje otuđenja je posledica događaja ili okolnosti su pod kontrolom matičnog entiteta

uključivanje u krug konsolidacije i korekcija uporednih podataka

odlaganje otuđenja je posledica događaja ili okolnosti nisu pod kontrolom matičnog entiteta

i dalje nije u krugu konsolidacije

Odeljak 9 - Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji

- smernice za postupanje u postupku konsolidacije u slučaju da članice grupe za konsolidaciju nemaju isti, odnosno jednoobrazni datum izveštavanja
- uvodi se metoda udela za vrednovanje učešća u kapitalu u zavisnim, pridruženim ili zajednički kontrolisanim entitetima u svojim pojedinačnim finansijskim izveštajima
- razlika između prihoda od otuđenja zavisnog entiteta i njegove knjigovodstvene vrednosti na datum na koji je ta kontrola izgubljena priznaje u dobitku ili gubitku u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu (ili bilansu uspeha, ako se prezentuje) kao dobitak ili gubitak posle otuđenja zavisnog entiteta, dok se ukupan iznos svih kursnih razlika koje se odnose na inostrani zavisni entitet priznat u ostalom ukupnom rezultatu u skladu sa Odeljkom 30 - Prevođenje stranih valuta, ne reklasifikuje u dobitak ili gubitak posle otuđenja zavisnog entiteta.

Odeljak 9 - Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji

- smernice za postupanje u postupku konsolidacije u slučaju da članice grupe za konsolidaciju nemaju isti, odnosno jednoobrazni datum izveštavanja;
- uvodi se metoda udela za vrednovanje učešća u kapitalu u zavisnim, pridruženim ili zajednički kontrolisanim entitetima u svojim pojedinačnim finansijskim izveštajima;
- razlika između prihoda od otuđenja zavisnog entiteta i njegove knjigovodstvene vrednosti na datum na koji je ta kontrola izgubljena priznaje u dobitku ili gubitku u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu (ili bilansu uspeha, ako se prezentuje) kao dobitak ili gubitak posle otuđenja zavisnog entiteta, dok se ukupan iznos svih kursnih razlika koje se odnose na inostrani zavisni entitet priznat u ostalom ukupnom rezultatu u skladu sa Odeljkom 30 - Prevođenje stranih valuta, ne reklasifikuje u dobitak ili gubitak posle otuđenja zavisnog entiteta.

Odeljak 9 u Republici Srbiji primenjiv samo na matične entitete koji sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje za potrebe internog izveštavanja!

Odeljak 11 - Osnovni finansijski instrumenti

- osnovno vrednovanje je po fer vrednosti
- ukoliko fer vrednost nije moguće pouzdano odmeriti bez nepotrebnih troškova ili napora, vrednovanje se vrši po modelu amortizovane vrednosti
- dopunjene smernice za procenu fer vrednosti osnovnih finansijskih instrumenata (kotirane cene sličnih sredstava, cena u obavezujućem sporazumu o prodaji poslednje transakcije za identično ili slično sredstvo u nezavisnoj transakciji između obaveštenih, voljnih strana)
- ukoliko pouzdano odmeravanje fer vrednosti finansijskih instrumenata više nije dostupno ili nije dostupno bez nepotrebnih troškova ili napora, potrebno je tu činjenicu obelodaniti, kao i knjigovodstvenu vrednost tih instrumenata

Odeljak 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema

Glavne izmene:

- preciziranje koje stavke se smatraju osnovnim sredstvima, a koje se klasifikuju kao zalihe (rezervni delovi, pomoćna oprema, oprema za servisiranje)
- uvođenje koncepta troškova zamene za utvrđivanje sadašnje vrednosti dela nekretnina, postrojenja i opreme koji se zamenjuje
- uvođenje metode revalorizacije za naknadno vrednovanje nekretnina, postrojenja i opreme
- prošireni su zahtevi za obelodanjivanjem

Odeljak 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema

Uvođenje modela revalorizacije:

- računovodstvena politika se primenjuje na celu klasu nekretnina, postrojenja i opreme
- objašnjenja modela nabavne vrednosti i modela revalorizacije (17.15A - 17.15D)
- smernice za knjiženje efekata procene
- učestalost vršenja revalorizacije

Odeljak 10 - Računovodstvene politike, procene i greške

- prelazak sa modela nabavne vrednosti na model revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme predstavlja izmenu računovodstvene politike;
- izuzetak od obavezne retroaktivne primene
- primena prospektivno, bez promene uporednih podataka

Odeljak 18 – Nematerijalna imovina osim gudvila

- nematerijalnu imovinu stečenu u poslovnoj kombinaciji treba priznati osim ako se njena fer vrednost ne može pouzdano odmeriti bez nepotrebnih troškova ili napora na datum sticanja
- ukoliko korisni vek nematerijalne imovine ne može pouzdano da se utvrdi, vek trajanja treba da se utvrdi na osnovu najbolje procene rukovodstva, ali ne treba da bude duži od deset godina
- nema mogućnosti primene modela revalorizacije kao modela naknadnog vrednovanja nematerijalne imovine

Odeljak 29 – Porezi na dobitak

- značajne izmene u cilju usaglašavanja sa IAS 12 Porezi iz dobitka
- mogućnost prebijanja tekućih poreskih sredstava i tekućih poreskih obaveza, ili odloženih poreskih sredstava i odloženih poreskih obaveza samo ako entitet ima zakonsko pravo da prebija ove iznose i ako može da dokaže bez nepotrebnih troškova ili napora da namerava ili izmirivanje obaveze na neto osnovi, ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu

Odeljak 35 – Prelazak na IFRS za SME

- mogućnost primene Odeljka 35 više puta u slučaju prelaska entiteta na neki drugi okvir finansijskog izveštavanja i ponovnog vraćanja na primenu IFRS za SME
- mogućnost korišćenja odmerene fer vrednosti kao pretpostavljene nabavne vrednosti prilikom prve primene IFRS za SME
- mogućnost izuzetka od obavezne retroaktivne primene za državne zajmove koje postoje u trenutku prve primene IFRS za SME
- mogućnost korišćenja knjigovodstvene vrednosti nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine koje se koriste, ili su prethodno korišćene, u poslovnim aktivnostima koje podležu zakonskoj regulaciji cena, kao pretpostavljene nabavne vrednosti na datum prve primene MSFI za MSP

Prilog A - Datum stupanja na snagu i prelazak

- entitet treba da primenjuje izmene za godišnje periode koji počinju na dan 1. januara 2017. ili kasnije (u Republici Srbiji od finansijskih izveštaja za 2019. godinu)
- ranija primena izmenjenih IFRS za SME je bila dozvoljena, uz adekvatno obelodanjivanje
- Izmene se primenjuju retrospektivno (uz korekciju uporednih podataka), osim:
 - promene iz modela nabavne vrednosti u model revalorizacije – prospektivna primena
 - primena Odeljka 29 – mogućnost prospektivne primene
 - ukoliko retroaktivna primena nije izvodljiva, primenjuju se novi ili revidirani zahtevi u najranijem periodu za koji je to izvodljivo

HVALA NA PAŽNJI!